

על משפטי פתיחה דגולים

הכל התחיל בגלל הרעש. ליתר דיוק, בגלל צפצופים מעצבנים של צופר מכונית. זה קרה כשמהרתי לחזור הביתה מהעבודה. היזה לי מצב רוח טוב והחלטתי שזה הזמן לשמע מיובל את הספור שהבטיח לי על הרפתקאות ג'וניור בסין. או במונגוליה. או בטיבט. מה שיחליט. בדרך לחניה תכננתי איך נאכל פלאפל מהדוכן שיוכל אוהב ונשמע ספור. מה רע?

בדיוק כשהתנעתי את המכונית ראיתי את קובי מהעבודה שלי. הוא נפנף בהתלהבות בידיו מקצה החניון. פתחתי את החלון והתקרבותי לפני שיתחיל לקפיץ מרב התרגשות.

"לא תאמין מה קרה. רוצה לשמע?" הוא אמר. לקובי יש פתיחה קבועה. הוא תמיד אומר שאני לא אאמין, שואל אם אני רוצה לשמע ומספר בלי לחכות לתשובה. מעצבן קצת, לא? למה שלא אאמין? איך אפשר לא להאמין לספורים שלוו? הם כל כך רגילים, שזה כמעט מעליב.

"זוכר את צביקה?" שאל קובי, ובלי לחכות לתגובה המשיך ואמר, "לפני שבוע הוא טייל בלונדון, וכשהסתפל למעלה כדי לראות את שם הרחוב, הוא לא שם לב לבור ענקי במדרכה. ואז הוא..."

את המשך המשפט לא שמעתי. צפירת מכונית קטעה את דבריו. הנהג מאחורי התעצבן שאני עומד במקום וצפר ארכות. קובי אמר משהו, אבל לא הצלחתי להבין מה. ראיתי את הפה שלו נפתח ונסגר, אבל שמעתי רק צפירת מכונית אינסופית. הייתי מכרח לנסע.

"נמשיך מחר, קובי," אמרתי.

קובי עשה פרצוף אמלל. ראו שהוא רוצה מאוד לסיים את הספור, אבל – איזו בררה היתה לי?

כל הדרך הפיתה חשבתי על המשפט הזה של קובי. "לפני שבוע צביקה טייל בלונדון, וכשהסתפל למעלה כדי לראות את שם הרחוב, הוא לא שם לב לבור ענקי במדרכה." זה משפט ממש מצין להתחלת ספור.

נסיתי להתרכז בנהיגה בעודי מדמין מה הפסדתי. צביקה בטח נפל לבור עמק וחשוך נורא. למזלו, היתה לו מטריה ענקית. הוא פתח אותה וכך הצליח לצנח לתחתית הבור בלי להתרסק. הוא בטח נחת על ערמת מטבעות עתיקים של

למזלו, היתה לו מטרייה ענקית

אֵיזָה מֶלֶךְ אֲנִי. וּבְדִיּוֹק כְּשֶׁהוּא נֹסֶה לְהַכְנִיס אֶת הַמְטָבְעוֹת
הַכִּי שְׂוִים לְתִיק שְׁלוֹ, הַסְתַּעֲרָה עָלָיו חֲבוּרַת שׂוֹדְדִים עִם
הַמְנַהֵיג הָעֵנֶק שְׁלָהֶם, מוּג'וֹמו שְׁתוּם הָעֵינִ. צְבִיקָה נֶלְחַם
בָּהֶם עִם הַמְטָרִיָּה שְׁלוֹ, שֶׁהוֹפְכֶת לְרוּבָה לְיִזֵר בְּעֵתוֹת סִכְנָה.
הוּא כְּמַעַט הַצְּלִיחַ לְהַבְרִיחַ אֶת הַשׂוֹדְדִים, וְאִז...

הַסְפּוֹר כָּל כֶּךָ רִתַק אוֹתִי עַד שֶׁרַק אַחֲרֵי שֶׁעֲבַרְתִּי אֶת פְּנֵת
הַרְחוֹב, שְׁמַתִּי לֵב שֶׁשְׁכַחְתִּי לְעַצֵר בְּרוּכֵן הַפְּלֶאפֶל. חֲזַרְתִּי
וְקָנִיתִי שְׁתֵּי מְנוֹת, לִי וּלְיוֹבֵל, וְעוֹד שְׁלוֹשׁ פְּתוֹת וְעֲשָׂרִים
כְּדוּרִים, לְיִתֵר בְּטַחֲוֹן. אֵף פַּעַם אִי אֶפְשָׁר לְדַעַת מַתִּי יִהְיוּ אֶצְלִי
יּוֹבֵל חָבֵר אוֹ שְׁנַיִם. כְּשֶׁהַמוֹכֵר נָתַן לִי אֶת מְנוֹת הַפְּלֶאפֶל,
הָעֵלָה בִּי הַמְשַׁפֵּט שֶׁל קוֹבֵי רַעֲיוֹן מְעָלָה לְיוֹבֵל. אֲנִי יוֹדֵעַ
מָה אֲנִי אֲגִיד לוֹ, חֲשַׁבְתִּי וּמְהֵרַתִּי הַבִּיתָה.

הֵם בְּאֵמֶת הָיוּ שְׁלוֹשָׁה. רוֹתִי שׁוֹב שְׁכַחָה אֶת הַמְפָתַח שְׁלָהּ,
וְדָנִיָּאל שׁוֹב הִגִיעַ כִּי הָיָה מְכָרַח לְהַשְׁמִיעַ לְיוֹבֵל אֶת הַשִּׁיר
הָאַחֲרוֹן שֶׁהִלְחִין לְלֶהֱקָה שְׁלָהֶם. וּשְׁנֵי הָאוֹרְחִים הָאֵלָה לֹא
נִרְגָעִים עַד שֶׁהֵם מְחַסְּלִים עֲשָׂרָה כְּדוּרֵי פְּלֶאפֶל לְפָחוֹת.

"שְׁמַע", אָמַרְתִּי לְיוֹבֵל בְּזִמְן שֶׁאֶכְלֶנּוּ, "יֵשׁ לִי רַעֲיוֹן."

יּוֹבֵל לֹא עָנָה, רַק הִנְהִין וּמְהֵרַ לְקַחַת עוֹד בֵּיס מֵהַפְּלֶאפֶל,
וְאַרְבַּעַתְנֹו הַמְשַׁכְּנוֹ לְאֹכַל בְּשִׁקְט.

"טוב, אני גמרת, אמר יובל וחלץ שאריות כרוב סורר
מבין השנים.

דניאל וריתי אמרו משהו שנשמע כמו, "גם אני." קשה
להבין ילדים שמדברים בפיות מלאים בפתות ובפלאפל.
"נו, מה הרעיון?" שאל יובל.

"אז ככה, אמרתי, כמו שכלנו יודעים, יובל חיב לנו
את המשך ההרפתקאות של ג'וניור."

"נכון, אמרה רותי ונקתה את העדשות של משקפיה
משאריות האדים של כדורי הפלאפל הרותחים. מתברר שיובל
ודניאל כבר ספרו לה על הסינים שנסו להגיע עם ג'וניור
לסין כדי להזהיר את הקיסר, ועל ההרפתקאות שלהם בבית
הכלא של אומבריו הרשע. היא גם יודעת שהסכמנו שיובל
ימשיך את הספור. אין מה לומר, הבחורה מעדכנת.

"נכון, אשר גם יובל, וצריכים להיות שם מונגולים
קשוחים."

"אז יש לי רעיון איך לשפר את הספור שלו, אמרתי.
"מי אומר שצריך לשפר את הספור?" אמר יובל בכעס.
"לא רוצה, לא צריך, נעלבתי. אם אתה חושב שלא
תוכל להתמודד עם האתגר, נעזב את זה."
"אתגר? התעניין דניאל, "איזה אתגר?"

"מִשְׁפָּטֵי פְתִיחָה, "עֲנִיתִי, שְׂמַח עַל הַהִתְעַנְיָנוֹת שֶׁל דָּנִיֵּאל,
 "וְאוּלַי גַּם מִשְׁפָּטֵי סִיּוּם. מָה שְׂיוּבֵל יַחְלִיט."
 "מָה זֹאת אוֹמַרְתָּ?" שָׂאֵלָה רוּתִי.

"אֲזַ כִּכֶּה, "אֶמְרָתִי, "חֲשַׁבְתִּי לְכַתֵּב כִּמָּה מִשְׁפָּטֵי מַחֲץ
 כְּאֵלֶּה, שְׂיוּבֵל יִצְטָרֵךְ לְשַׁלֵּב בְּסִפּוֹר שֶׁהוּא מְסַפֵּר."
 "מָה זֹאת אוֹמַרְתָּ מִשְׁפָּטֵי מַחֲץ?" תָּהָה יוּבֵל.

"הִתְחַלּוֹת וְסוּפִים."

"הִתְחַלּוֹת שֶׁל מָה?"

"הִתְחַלּוֹת שֶׁל פְּרָקִים."

"לֹא הִבְנַתִּי."

"אֲנִי אֶכְתֵּב מִשְׁפָּטִים, וְאֶתֶּה תִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בְּתוֹר הַתְּחִלּוֹת שֶׁל
 פְּרָקִים בְּסִפּוֹר שְׁתִּסְפֹּר לִי. אוּ בְּתוֹר סוּפִים. מָה דַּעְתָּךְ?"
 "לֹא מִבִּין. תֵּן דְּגִמָּה."

"בְּסֹדֵר, רְגַע אַחַד." עֲצַמְתִּי עֵינַיִם, חֲשַׁבְתִּי רְגַע וְאֶמְרָתִי
 בְּקוֹל דְּרָמָטִי, "מֵאַחֲרַי פִּתּוּל הַנָּהָר, מִבְּעַד הָעֶרְפֶּל שֶׁכִּסָּה
 אֶת הַמַּיִם, הִיָּה אֶפְשָׁר לְרֹאוֹת גּוֹפָה גְדוֹלָה צָפָה."
 "זֶה מִשְׁפָּט הַתְּחִלָּה, נִכּוֹן?" שָׂאֵל יוּבֵל.

"מֵצַד אַחַד, הַמִּשְׁפָּט הַזֶּה יְכוּל לְהִיּוֹת הַתְּחִלָּה מְעֵלָה, וּמֵצַד
 שֵׁנִי, הוּא יְכוּל לְהִיּוֹת סִיּוּם מִמָּשׁ מְעַנְיָן. אִם הִיִּיתָ קוֹרֵא פֶּרֶק
 שְׂמִסְתִּים בְּגוֹפָה שְׂצָפָה בְּנָהָר, לֹא הִיִּיתָ הוֹפֵךְ מִיַּד דָּף וּמִמְשִׁיךְ

לְקַרְא אֶת הַפֶּרֶק הַבָּא? זֶה כָּל הָעֵנִין בְּמִשְׁפָּטֵי פְתִיחַה וְסִיּוּם
טוֹבִים: הֵם מְחַיִּים אֶת הַקּוֹרֵא לְהַמְשִׁיךְ לְקַרְא.”
”נִשְׁמַע מִגְּנִיב,“ הַסִּכִּים יוֹבֵל.

”אַתֶּם יוֹדְעִים מָה? אֲנִי אֶכְתֵּב מִשְׁפָּטִים, וּבִינְתֵים אַתֶּם
תִּכְיֶנוּ לִי קָפָה. הוֹלֵךְ?”
”הוֹלֵךְ,“ אָמְרוּ הַשְּׁלוּשָׁה פֶּה אַחֵד.

”תּוֹדָה,“ אָמַרְתִּי. הַתִּישְׁבְּתִי, לְקַחְתִּי דָף, גִּרְדַּתִּי בְּרֹאשׁ
וְהַתְחַלְתִּי לְכַתֵּב:

וְאֵל קָרָה הִזְכָּר הִכִּי מִשְׁנֵה שְׁאֵפֶר לְהַעֲלוֹת אֵל הִזְעַת.
הִכִּי מִפְחִיד לְקוֹם לְשֵׁרוּתִים בְּאֻמָּצָה הַלְיָלָה וּלְרֵאוֹת אֶת צִלַּת
הַפְּנִסָה פְתוּחָה מֵעַט.

אֲרֵבָּעָה מוֹנְשָׁלוֹים רַחֲבֵי כְתָפִים עֲמָדוֹ וְהַרְיָמוֹ אֶת חֲרוֹתֵיהֶם
בְּצוּרָה שְׁאִינֵה מִשְׁתַּמַּעַת לְשֵׁתִי פְּנִים.

עַמּוּן הָאֶבֶק הַעֲדָלוֹ בְּאֶפֶק לֹא הִשְׁאִיר מְקוֹם לְסֹפֵק. צְרוּת
צְרוּרוֹת הָיוּ בְּצִרְף.

הַשְּׁנִים הַחֲלִיפוּ מִבְּטִים מְבָאִים. מִשְׁהוֹ בְּעֲלִילָה לֹא מְצָא חַן
בְּעֵינֵיהֶם כִּלְיָם.

וְאֵל נְשָׁמָה צְפוּקוֹת עֲלוֹת בְּצִלַּת.
בְּאוֹתוֹ רָעָה הוּא הַבִּין, וְלֵה הָיָה הַמַּלְאָךְ הַעֲדָלוֹ שֶׁלֹּא.

הַחַיִּי הָרֵאוּשׁוֹן שֶׁבְּפֶתַח הַשַּׁיט חֲבִילָה עֲדָלוֹהָ קִשְׁוֶרָה בְּסוֹרָה.

כְּשֶׁהִקְפָּה הָיָה מוֹכֵן, יוֹבֵל לָקַח אֶת הַדָּף, הִסְתַּכַּל בּוֹ וְשָׁאֵל,
 "לֹא צָרִיךְ מִמֶּשׁ לְפִי הַסֵּדֶר, נִכּוֹן? וְאֵיךְ שָׁאֲנִי רוֹצֶה, אֶפְשָׁר
 הַתְּחַלָּה וְאֶפְשָׁר סוּף?"
 "חִיּוּבִי."

"יֵשׁ לִי עוֹד רַעִיוֹן, " הִתְעַרַב דְּנִיָּאל בְּשִׂיחָה.
 "עוֹד אַחַד?" הִתְעַצְבֵּן יוֹבֵל.
 "פָּרַק אֶתָּה וּפָרַק אֲבֹא שְׁלֶה, " אָמַר דְּנִיָּאל.
 "מִמֶּמָּה... אֶתָּה יוֹדֵעַ מָה? מִסִּכִּים, " עָנָה יוֹבֵל וְרָאִיתִי שְׂדֵי
 הוֹקֵל לוֹ. זֶה אֶתְגַּר לֹא פָּשׁוּט לְסַפֵּר סִפּוּר שְׁלָם.
 "גַּם אֲנִי מִסִּכִּים, " אָמַרְתִּי, "אֲבָל מִי מֵתְחִיל?"
 "אָבוֹן, נִיר וּמִסִּפְרִים!" הִכְרִיז יוֹבֵל. פִּתְחִתִּי אֶת יָדַי. הָיָה
 לִי נִיר. לְיוֹבֵל הִיָּתָה אָבוֹן.
 חֲכִיתִי שֶׁהֵילָדִים יִשְׁתַּתְּקוּ, צִמְצַמְתִּי אֶת עֵינַי לְכַדֵּי חֲרִיצִים
 קִטְנִים, שָׁלַחְתִּי מִבֶּט אֶרֶךְ בְּשֵׁלֶשֶׁתָם וּבִקּוֹל הַכִּי דִרְמָטִי
 שִׁיכַלְתִּי פִתְחִתִּי:
 "הַכִּי מִפְחִיד לָקוּם לְשֵׁרוּתִים בְּאֻמְצֵעַ הַלֵּילָה וְלִרְאוֹת אֶת
 דִּלְת הַכְּנִיסָה פְתוּחָה מְעֵט."
 בְּמִטְבַּח הַשְּׁתָרֵר שָׁקֵט.